

Печенюк Василь

Студент 2 курсу спеціальності 172 «Фінанси,
банківська справа та страхування»,

Науковий керівник: **Лаврук В.В.**

д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та електронних платіжних систем

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Управління сучасним підприємством в умовах нестабільності та хронічних кризових явищ в розвитку національної економіки, посилення конкуренції на ресурсному та споживчому ринках, вимагає підвищеної уваги до формування інтегрованої системи економічного управління фінансовими ресурсами, які є базовим джерелом економічного та інноваційного потенціалу підприємств торгівлі, визначають ефективність їх діяльності в ринковому середовищі, фінансову стійкість, стабільність та конкурентоздатність, забезпечують безперервність торговельно-господарських процесів, соціально-економічного розвитку та зростання ринкової вартості. Тому особливої значущості та актуальності набуває дослідження та наукове обґрунтування теоретико-методичних засад управління фінансовими ресурсами підприємств роздрібно́ї торгівлі, що є ключовим чинником їх успішного функціонування та розвитку.

Попри існуючі наукові розробки, не повною мірою розв'язано питання сутності фінансових ресурсів підприємств як об'єкта управління, потребують поглибленого обґрунтування функції та класифікація фінансових ресурсів з позиції завдань та етапів процесу управління та модель економічного управління фінансовими ресурсами на засадах системного, відтворювального та логістичного підходів.

Недостатньо вирішеними є питання формування політики управління фінансовими ресурсами як складової корпоративної та фінансової стратегії підприємств АПВ [1].

Існують різні класифікації фінансових ресурсів підприємства:

- 1) за джерелами походження – власні і залучені;
- 2) за формами інвестування – в фінансовій формі, в матеріальній і нематеріальній;
- 3) за об'єктами інвестування – основні і оборотні;
- 4) за формами знаходження в процесі кругообігу – в грошовій формі, виробничій та товарній;
- 5) за формами власності – приватні та державні;
- 6) за організаційно-правовими формами діяльності – акціонерні, пайові, індивідуальні.

Важливим є поділ ресурсів на власні (прибуток, валовий дохід, статутний фонд, амортизаційні відрахування та ін.) та залучені кошти (пайові внески, отримані кредити, кошти мобілізовані на фінансовому ринку). Щоб управляти фінансовими ресурсами підприємства потрібно вміти раціонально насамперед формувати власні і залучені ресурси. Для цього потрібно провести аналіз формування фінансових ресурсів підприємства у попередньому періоді, визначити скільки ресурсів потрібно сьогодні. Після цього необхідно оцінити, яку частку власних фінансових ресурсів підприємство зможе отримати за рахунок внутрішніх (прибуток, що залишився на підприємстві, амортизаційні відрахування та інші) і зовнішніх (додатковий пайовий і акціонерний капітал, благодійна фінансова допомога, отримана підприємством та інші) джерел. Для цього підприємство може збільшити прибуток, наприклад, за рахунок збільшення обсягів реалізованої продукції, зменшення витрат на виробництво і реалізацію продукції, усунення втрат від браку та ін. Використання підприємством тільки власного капіталу, забезпечує йому найвищу фінансову стійкість, платоспроможність в довгостроковому періоді, відповідно і знижений ризик банкрутства, але

обмежує темпи розвитку підприємства (так як не можна забезпечити формування необхідної додаткової кількості активів в період сприятливої кон'юнктури ринку) і не використовує фінансові можливості приросту прибутку на вкладений капітал.

Також одним із способів покращення власних фінансових ресурсів підприємства є скорочення дебіторської і кредиторської заборгованості. Після оцінки власних ресурсів проводять оцінку залучених фінансових ресурсів. Визначають скільки фінансових ресурсів потрібно залучити, в кого вигідніше їх буде позичити, який саме кредит взяти (бланковий, іпотечний, ломбардний, револьверний, сезонний з щомісячною амортизацією боргу та ін.), на який термін, з яких джерел їх повертати.

Але потрібно пам'ятати, що велика їх кількість погіршує фінансову діяльність підприємства, бо це потребує додаткових витрат на сплату відсотків за банківські кредити, дивідендів на акції, процентів на облігації, зменшує ліквідність балансу підприємства [4]. Перед тим як залучати запозичені ресурси перше необхідно обґрунтовувати чи насправді це доцільно. Після оцінки власних і залучених фінансових ресурсів потрібно порівняти їх питомі ваги.

Оптимальна структура фінансових ресурсів являє собою таке співвідношення використання власних і залучених ресурсів, при якому забезпечується найбільш ефективна пропорційність між коефіцієнтом фінансової рентабельності і коефіцієнтом фінансової стійкості підприємства, тобто максимізується його ринкова ціна. Не існує одного правила ефективного співвідношення власних і залучених ресурсів, а існує ряд об'єктивних і суб'єктивних факторів, врахування яких дозволить раціонально формувати структуру капіталу. Наприклад, чим менший період операційного циклу, тим в більшій мірі можуть бути використані залучені ресурси. Підприємства, які знаходяться на ранніх стадіях життєвого циклу і виробляють конкурентоспроможну продукцію, можуть використовувати для свого розвитку більшу частину залученого капіталу, хоча для таких

підприємств ціна такого капіталу може бути вищою середньоринкової, оскільки кредитори враховують, що на таких підприємствах рівень фінансових ризиків є досить високим.

Також, чим стабільнішим є попит на продукцію, тим більше можна залучати запозичені ресурси, і навпаки. Зростання прибутку на підприємстві забезпечується спільним виявленням ефекту операційного та фінансового левериджа. Тому підприємства в яких спостерігається зростання обсягів реалізації продукції і мають низький коефіцієнт операційного левериджа, можуть збільшувати коефіцієнт фінансового левериджа, тобто використовувати більшу частку залучених ресурсів. [2].

Отже, фінансові ресурси є базою для функціонування фінансів, їх матеріальним втіленням, приймають грошову форму, що дає змогу виділити їх з великої кількості інших економічних категорій. Фінансова система України поєднує в собі фінансові ресурси держави та фінансові ресурси підприємств. Фінансові ресурси підприємства забезпечують функціонування економіки на мікрорівні, ефективну діяльність підприємства, його належний розвиток та задоволення потреби працюючих [5].

Список використаних джерел

1. Близнюк О. П., Брезинська А.П., Іванюта О. М. Управління фінансовими ресурсами підприємств роздрібної торгівлі : монографія. Харків: Видавець Іванченко І. С., 2016. 452 с.
2. Заріцька Т. Г. Управління фінансовими ресурсами підприємства. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/13252/1/250_Zar%D1%96cka635-38_69.pdf
3. Лаврук В.В. Формування інноваційної політики аграрних підприємств [Електронний ресурс] Збірник наукових праць Уманського державного аграрного університету. Серія: Економіка. Вип. 71. Ч. 2. Режим доступу: <http://udau.edu.ua/library.php?pid=1574>
4. Лаврук В.В. Фінансова стійкість аграрних підприємств. Збірник наукових праць ПДАТУ. Вип. 21. 2013. С. 127-131

5. Татарин Т. І. Управління фінансовими ресурсами підприємства. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/18074/1/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%BD.pdf>

6. Andriushchenko, K., Lavruk, V., Uliganets, S., Kovtun, V., & Matviienko, H. (2019b). Reputation risk management companies based on competence approach. TEM Journal, 8(2), 516-524. <https://dx.doi.org/10.18421/TEM82-27>.

Підлипний Ярослав,
Здобувач вищої освіти з курсу спеціальності
281 «Публічного управління і адміністрування»
Науковий керівник: **Чикуркова А.Д.,**
д.е.н., професор кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Забезпечення рівних умов функціонування соціально-економічних комплексів регіонів України вимагає цілеспрямованих дій з боку держави шляхом регулювання розвитку регіонів та сприяння окремим регіонам, використання особливостей їх природного, виробничого і ресурсного потенціалу. Сьогодні в жодному питанні внутрішньої політики немає таких глибоких розбіжностей між суттю проблеми й методами її вирішення, між теорією і практикою, як у питанні формування та реалізації регіональної політики держави. Для вирішення цих проблем виникає необхідність створення умов для оптимальної економічної самостійності регіонів, впровадження організаційних, правових та економічних заходів для забезпечення ефективного державного регулювання процесів територіального розвитку країни та координації міжрегіональних зв'язків.

Державне регулювання територіального розвитку передбачає організовані системні дії щодо забезпечення сталого і збалансованого функціонування регіональних систем, що мають на меті покращання якості